

Mens geworden

Tijdens de algemene audiëntie van 17 december sprak paus Benedictus XVI over het mysterie van Kerstmis. In deze bijdrage een samenvatting.

22-12-2008

Vandaag begint de noveen van Kerstmis. Zoals elk jaar bereidt heel de Kerk zich voor om zich aan te sluiten bij de vreugdezang van de engelen, die midden in de nacht de buitengewone gebeurtenis van de geboorte van de Verlosser aan de herders verkondigen en hen

uitnodigden naar de stal van Betlehem te gaan. Daar is de Immanuel, de Schepper die zich tot schepsel maakte, gewikkeld in doeken in een armzalige kribbe (Lc. 2,13-14).

Door zijn kenmerkende sfeer is Kerstmis een universeel feest. Ook wie zich niet-gelovige noemt, kan aan deze feestdag iets buitengewoons waarnemen, iets innigs dat tot het hart spreekt. Het is dit feest dat de gave van het leven bezingt. De geboorte van een kind is een vreugde brengende gebeurtenis, de omarming van een nieuwgeborene veroorzaakt vele gevoelens van zorg, ontroering en tederheid.

Met Kerstmis vieren we de centrale gebeurtenis van de geschiedenis: de menswording van het goddelijk Woord voor de verlossing van de mensheid. Daarop wijst Paulus in

zijn brief aan de Galaten: *Maar toen de volheid van de tijd gekomen was, heeft God zijn Zoon gezonden, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet (...) opdat wij de rang van zonen zouden verkrijgen* (Gal. 4,4-5). In de brief aan de Romeinen verduidelijkt Paulus samenhang en gevolgen van deze verlossing brengende gebeurtenis: *Maar als wij kinderen (van God) zijn, dan ook erfgenamen, en wel erfgenamen van God, tesamen met Christus, daar wij delen in zijn lijden, om ook te delen in zijn verheerlijking* (Rom. 8,17). Maar het is vooral de evangelist Johannes, die in de proloog van zijn evangelie het mysterie van de menswording diepgaand overweegt. Die hoort van oudsher bij de kerstliturgie. Sint-Jan schrijft: *Et Verbum caro factum est et habitavit in nobis – En het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond* (Joh. 1,14).

Met Kerstmis gedenken wij iets zeer concreets en belangrijks voor de mens, iets wezenlijks voor het christelijke geloof, een waarheid die de heilige Johannes samenvat in *Het Woord is vlees geworden*. Het gaat om een historische gebeurtenis, die de evangelist Lucas plaatst in de dagen waarin keizer Augustus het decreet voor de eerste volkstelling uitvaardigde, toen Quirinus landvoogd was van Syrië (Lc. 2,1-7). In een historisch gedateerde nacht kwam het tot de gebeurtenis van de verlossing die Israël eeuwenlang verwachtte. In het nachtelijk duister van Betlehem ontstond werkelijk een stralende luister: de Schepper van het universum werd mens en verbond zich onlosmakelijk met de menselijke natuur, zodat Hij werkelijk *God uit God, licht uit licht* is en tegelijkertijd waarlijk mens.

Dat wat Johannes in het Grieks *ho Logos* noemt – in het Latijn *Verbum*

en vertaald 'het Woord', betekent ook 'de Zin'. Wij kunnen Johannes' uitdrukking aldus begrijpen: De 'eeuwige Zin' van de wereld heeft zich aanraakbaar gemaakt voor onze zinnen en ons intellect: wij kunnen Hem dus aanraken en aanschouwen (1 Joh. 1,1). De Zin, die vlees is geworden, is geen eenvoudig en algemeen werelds idee: er is 'het Woord', dat tot ons gericht is. De Logos kent ons, roept ons, leidt ons. Hij is een Persoon, die in eenieder persoonlijk geïnteresseerd is. Hij is de Zoon van de levende God, die in Betlehem mens is geworden. De Zin is machtig, is God. Een goede God, geen veraf zijnd en ietwat verheven ongenaakbaar wezen, maar een God, die onze naaste is geworden en ons nabij is, die voor eenieder van ons tijd heeft en gekomen is om bij ons te blijven.

En zo komt spontaan de vraag op: kan zoiets mogelijk zijn? Is het wel God waardig om kind te worden?

Om te proberen het hart van deze waarheid te openen, is het noodzakelijk het verstand te buigen en de beperktheid van ons intellect te erkennen. In de stal van Betlehem toont God zich aan ons als deemoedig 'kind' om onze hoogmoed te overwinnen. Wellicht geven wij ons gemakkelijker gewonnen tegenover macht dan tegenover wijsheid. Hij echter wil niet onze capitulatie. Veel meer doet Hij een appel op ons hart en op onze vrije beslissing zijn liefde aan te nemen. Hij is klein geworden om ons te bevrijden van elke menselijke aanmatiging van grootheid, die ontspringt uit hoogmoed. Vrijwillig heeft Hij het vlees aangenomen om ons waarachtig vrij te maken – vrij om Hem lief te hebben.

Zalig Kerstmis aan allen!

Sef Adams // Katholiek
Nieuwsblad

pdf | Document automatisch
aangemaakt door <https://opusdei.org/nl-nl/article/mens-geworden/> (1-4-2026)